

[Poul Møller.]

former, der jo efter dr. Meyers opfattelse har mødt en mur af modstand fra ministrene. Alt dette blev ligesom ikke omtalt, ikke berørt, bare lige nævnt.

Lad mig først om de sidste alvorlige problemer, som statsministeren ilede hjem for at få løst her i weekenden, gøre et par bemærkninger. Det skal ikke bebrejdes ham, at dette opsigtsvækkende ministerskifte slet ikke blev omtalt i trontalen, for dér hører det vistnok ikke hjemme; men derfor hører det alligevel hjemme i debatten. Der er ingen tvivl om, at statsministeren har ret til at handle, som han har gjort, selv om situationen blev særdeles bizar, da den bebudede udnævnelse til et højere embede i samme time blev til en afskedigelse fra det hele embede. Folketinget og befolkningen har krav på, at der ikke kan herske nogen tvivl om alvoren i regeringens udenrigspolitik. Dens rigtighed kan og bør diskuteres i befolkningen, i offentligheden og her i folketinget; men at den bør være klar og dække i hvert fald den del af regeringen, som beskæftiger sig med de udenrigspolitiske anliggender, turde være en selvfølge.

Men hvorledes skal en statsminister så tilvejebringe en sådan klarhed? Skal han gøre det ved ministrernes udnævnelse eller ved deres afskedigelse? Mange af os forekommer det, at det havde været bedre, om det var sket ved udnævnelsen. Statsministeren har sagt i TV, at havde han kendt hr. Dalgaard, skal vi sige borgerlige afvigelser, var han aldrig blevet udnævnt; men ansvaret må dog falde tilbage på statsministeren. Tilfældet viser, hvad en statsminister har brug for ved en ministerudnævnelse. Han har brug for at kende dem, han udnævner, kende deres politiske opfattelse. Han løb og løber risiko ved at udnævne embedsmænd, som i årevis har befundet sig fjernt fra Danmark — og med disse bemærkninger vil jeg også gerne byde den højtærede udenrigsminister velkommen.

Men hr. Dahlgaard løb også en risiko. Regeringens Sydafrikapolitik, dens holdning til Portugal og Rhodesia var alment bekendt, inden hr. Dahlgaard lod sig udnævne. Hvad ville han så på den galej? Hvad ville han i de politiske stikkelsbærbuske? Grækenland er ganske vist kommet til siden, og jeg kan

sige, at det store flertal her i tinget vel føler, at der er rimelig anledning til den klage, som den høje regering sammen med den norske og svenske har indgivet. Personlig føler jeg, at det er den fremgangsmåde, som Europarådet i sine konventioner har fastlagt. Den åbner mulighed for fair play også for den græske regering, den kommer ind under en retslignende procedure og kan fremlægge, om der har været nødretssynspunkter, som har gjort det berettiget at foretage de politiske indgreb. Jeg føler denne fremgangsmåde langt rigtigere, langt klarere og langt rimeligere, også over for den græske regering, end bare at protestere og kaste sig ud i voldsomme taler. Men jeg går ud fra, at hr. Dahlgaard har rådet regeringen til en anden politik i denne sag. Det formoder jeg, for hvis det ikke er tilfældet, er der jo slet ingen mening i det hele.

Intet er imidlertid så skidt, at det ikke er godt for noget. Hr. Tyge Dahlgaards taler og afskedigelse har nemlig rørt ved nogle centrale problemer i dansk udenrigspolitik, og derfor har reaktionen jo også været særdeles kraftig. De har rørt ved spørgsmålet om i udenrigspolitikken bestandig at afveje interesser og ideologier over for hinanden. Det er vanskeligt at vælge i teorien, det må ske pragmatisk, det må ske i den givne situation over for det givne spørgsmål. Ikke mindst vort medlemskab i internationale forsamlinger medfører jo, at vi ikke, som man kunne i gamle dage, kan sige, at i denne sag har vi ingen mening. Vi må stemme, og selv dette at undlade at stemme er — det ved i hvert fald medlemmerne af dette høje ting — også en tilkendegivelse af et synspunkt.

Men har Dahlgaardsagen medført, at vi i fremtiden gør os mere realistiske overvejelser ved disse afvejninger, så har den i hvert fald bidraget til at bedre dansk udenrigspolitik, og skulle den og ikke mindst de kommentarer, der er kommet bagefter, have medført, at gadedemonstranter får ringere vilkår i dansk udenrigspolitik, vil meget være vundet for mange af os. Vi er sikkert mange, der føler, at denne proletarisering af international courtoisie, af diplomati og af demokratisk debat er ved at gå for vidt. Udenlands udarter det fuldstændigt, som vi ved, men også i vort land er der eksempler, vi helst skulle have været foruden. Er man